

Fag og Arbejde: Forbundsformand Dennis Kristensens tale 1. maj 2010

Vi fejrer 1. maj-dagen i år lige midt i et vadested.

Et vadested, hvor vi ikke rigtig ved, om den økonomiske krise er ved at takke af for denne gang, eller om vi fortsat kan risikere nye økonomiske tilbageslag og nye voldsomme højdespring i ledighedsstatistikken.

Et vadested, hvor alle taler om reformer, som ikke rigtig ser ud til at indeholde andet end forringelser for almindelige lønmodtagere.

Og et vadested, hvor den danske velfærdsmodel er under angreb, som ingen rigtig vil sejle op imod.

Finanskrisen blev en brat opvågning efter grådighedens årti, hvor de, der i forvejen havde meget uhæmmet fik lov til at rage mere til sig.

Regeringen har nu smidt den regning, som finansfolkene og spekulanterne stak af fra efter deres vilde ridt på alverdens børser op gennem Grådighedens Årti, på de offentligt ansattes bord.

Den første del af regning er betalt af de tusinder af privatansatte, som mistede jobbet, da spekulationskastellerne brød sammen som et korthus. Den anden del af regningen skal nu betales af tusindvis af ansatte i kommunerne i de kommende år, når kommunerne skal fjerne 8.000 stillinger. De 8.000 stillinger svarer til besparelser i kommunerne på 4 milliarder kroner. Oveni det skal staten selv spare 6 milliarder kroner.

De kommunale besparelser vil uundgåeligt ramme kommunernes tre største udgiftsposter: Børnepasning, folkeskole og ældrepleje.

Det bliver lille Frederik, der vil opleve mindre voksenkontakt i børnepasningen. Det bliver Hamid, der vil opleve mindre opmærksomhed på hans læring i folkeskolen, og det bliver fru Jensen på 4. sal, som vil opleve en endnu mere fortravlet social- og sundhedshjælper, når hun skal have pleje, omsorg og bistand.

Det kan vi simpelthen ikke være bekendt.

Det er ikke bare at skære ind til benet. Det er at begynde at save benet af. Det er lige før man får lyst til at tage TV 2's satiriske sang Kom lad os brokke os helt alvorligt.

Og besparelserne kommer oveni i de besparelser, som en lang række kommuner netop nu sidder og planlægger i de allerede vedtagne budgetter for 2010. I Silkeborg kommune slås de med sparekrav på 250 millioner kr. i år. For dem vil regeringens spareplan betyde krav om yderligere besparelser på 60-65 millioner kr..

Regeringen vil trække et krav om 0-vækst ned over kommuner, regioner og stat i foreløbigt de næste tre år.

Men 0-vækst er i praksis det samme som betydelige besparelser.

FOAs beregninger viser, at hvis vi skal kunne levere den samme ældrepleje, som vi i dag leverer, så vil 0-vækst i udgifterne til ældrepleje reelt være det samme som besparelser på 8,5 % i de næste 3 år, fordi efterkrigstidens store fødselsårgange går på pension i disse år, og dermed øger behovet for ældrepleje.

Og oven i de besparelser på 8,5 % kommer nu regeringens krav til kommunerne om at spare 4 milliarder i 2012 og 2013. Den melding er et direkte svigt overfor de mange, som gennem et langt arbejdsliv har skabt det velstandsniveau i Danmark, som vi andre nyder godt af i dag. Det ville med andre ord være mere end oplagt, hvis de ældre istemmer TV 2's opfordring: Kom lad os brokke os.

Regeringens svar vil være sammen med den ultra-liberale tænketank Cepos og erhvervslivets top at istemme sangen Mere effektivt i velfærds- og serviceydelserne.

Den sang har de offentligt ansatte efterhånden et rimeligt godt kendskab til.

Men hvordan forholder det sig egentlig med mulighederne for at effektivisere arbejdsopgaver, som ydes direkte ansigt til ansigt med mennesker. Hvordan effektiviserer man et dagplejehjem med 4 børn – ja, det gør man ved at indskrive 5, 6, 7 børn. Hvordan effektiviserer man en vuggestue – ja her er opskriften den samme: Flere blebørn pr. voksen. Hvordan effektiviserer man et klasseværelse – ja, igen samme model: Flere elever ind i lokalet. Og svaret vil ligne det samme på de fleste kerneområder i velfærden.

Sygehusvæsenet har vist, at det i meget store systemer er muligt at øge antallet af ydelser.

Hospitalerne leverede i 2009 en formidabel produktivitsfremgang: Antallet af operationer steg med 9 %. Antallet af strålebehandlinger steg med 17 %, mens antallet af kemoterapibehandlinger steg med 8 %.

Det er en produktivitsfremgang, som giver det private erhvervsliv baghjul. Den private sektor har siden 1995 ligget og rodet med en årlig produktivitsfremgang på blot 1 %.

Hvordan siger vi så tak til det personale, som har taget sprinterskoene på for at sikre endnu flere patienter en behandling? Umiddelbart skulle man tro, at vi alle sammen ville stå op og lave bølge til ære for de ansatte. Den bølge er udeblevet. I stedet har vi takket foreløbigt et par tusinde ansatte med en fyreseddel, fordi regionerne i 2009 brugte 1,1 % for meget i forhold til budgetterne på at nå disse imponerende resultater.

Kvalificeret personale er en af forudsætningerne for at opretholde den danske velfærd.

En anden forudsætning for, at vi kan aflevere et velfungerende dansk velfærdssamfund til vores børn, er, at vi er i stand til at finansiere de offentlige ydelser.

At vi har råd til, at fællesskabet tager hånd om dem, der har behov. At vi tager os råd til, at lille Peter kan være tryk blandt kompetente voksne i daginstitution og dagpleje, at vi tager os råd til, at social- og sundhedshjælperen har tid til at være nærværende for fru Jensen på 4. sal, at Hamid får den ekstra opmærksomhed i klassen af folkeskolelæreren, at social- og sundhedsassistenten er der for hr. Hansen på medicinsk afdeling, når tingene bliver for uoverskuelige.

Velfærd handler om mødet mellem en borger med et behov og en professionel med faglighed, viden og erfaring i rygsækken. Det er lige dér i det møde, at velstand kan blive til velfærd. Det er lige dér, at vi kan øge kvaliteten i de offentlige tilbud.

Men det kræver, at vi i fællesskab har viljen til velfærd. At vi tager os råd til velfærd.

Og vi kan lige så godt se det i øjnene: Velfærd koster.

Vi kan ikke få det dobbelte ved at betale det halve. Skal vi sikre fremtidens velfærd, så handler det også om skatteindtægter. Regeringen har valgt den stik modsatte indgangsvinkel. De har systematisk tømt de offentlige kasser gennem skattestoppet, som i dag var varet i 3.076 dage, 20 timer, 14 minutter og 41 sekunder ifølge www.venstre.dk.

Og regeringen har oven i købet brugt tiden på at omfordele skattebyrden, så de velaflagte kan øges deres forbrug.

Regeringens skattestop spænder ben for velfærden.

Skattestoppet, skattelettelserne og regeringens økonomiske kvælertag på kommuner og regioner står i vejen.

Man kan ikke både blæse og have mel i munden. Man kan ikke både sætte skatten ned og øge velfærden. Det er et fatamorgana, når regeringen prøver at male et billede op, vi får mere for mindre. Hvor mindre skatteindtægter giver mere velfærd.

Vi skal have skatteindtægter, hvis vi skal løfte de kommende mange års udfordringer til offentlig finansieret velfærd og service. De udfordringer kan vi ganske enkelt ikke løfte, hvis vi i stedet vil have skatte kroner tilbage i de bedst stilledes lommer, og hvis vi fortsat vil tillade de multinationale selskaber at grine os direkte op i ansigtet, mens de manipulerer deres regnskabstal, så

skatten til det danske samfund bliver et stort rundt 0.

Den økonomiske krise har nu hærget i et par år.

Milliarder af skattekrone er blevet sat til rådighed for at genoprette den finansielle sektor. Men der har været langt - alt for langt - mellem initiativer, der kunne skabe arbejdspladser og fastholde beskæftigelsen.

En spritny Gallup-undersøgelse for FOA viser, at danskerne vil en anden vej.

55 % af befolkningen synes, at fagbevægelsens vigtigste opgave lige nu er at kæmpe for danske arbejdspladser.

Den næstvigtigste opgave er ifølge befolkningen at sikre et godt arbejdsmiljø på de danske arbejdspladser.

Fagbevægelsen har netop fornyet overenskomsterne med de private arbejdsgivere med en overraskende stor hensyntagen til konkurrenceevnen og dermed til danske arbejdspladser, og med forsøg på at bremse op for den dumping af løn og arbejdsmiljø, som anvendelsen af lavtlønnet udenlandsk arbejdskraft skaber i dele af det private erhvervsliv.

Hvad gør regeringen så dér, hvor det offentlige er arbejdsgiver?

Svaret blæser ikke i vinden.

Tværtimod. Det er mejslet ind i beslutningen om at fjerne de 8.000 stillinger i kommunerne og i de aktuelle prikkerunder på danske hospitaler.

Er der noget at sige til, at TV 2-strofen Kom lad os brokke os igen dukker op i baghovedet?

Det er kun et par år siden, at de røde hænder med kravene om "Mere i løn og Flere hænder" prægede de danske byer.

Det handlede blandt andet om at skaffe "Mandeløn til kvindefag".

Det næste kapitel skrives af Lønkommissionen, når den afleverer sin rapport om lønforholdene i den offentlige sektor i slutningen af maj. Den rapport vil uvægerligt atter sætte spørgsmålet om ligeløn på dagsordenen.

Siden de røde hænder var på gader og stræder har vi fået den økonomiske krise. Vil det så sige, at de lavtlønnede kvindefag kan pakke sammen og gemme de røde hænder til bedre tider?

Ikke, hvis man spørger danskerne.

80 % af befolkningen mener ikke i den nye Gallup-undersøgelse for FOA, at de lavtlønnede kvinder skal være tilbageholdende med at kræve løn på grund af

krisen.

Det er da et helt overvældende resultat i en tid, hvor der står krise på alle avisforsider og i alle elektroniske medier. Krise eller ej, så mener danskerne altså, at vi som samfund ikke kan være bekendt, at arbejde med børn, ældre, syge og svage grupper skal have en løn, der ikke matcher de traditionelle mandefag, der typisk arbejder med døde ting.

Befolkningen vil med andre ord have gjort noget ved den grundlæggende uretfærdighed i, at køn bestemmer løn.

Desværre viser undersøgelsen også, at mit køn ikke har så meget at prale af. Hver 5. mand synes nemlig, at kvinderne skal bøje hovedet for krisen og holde igen til bedre tider. Det kunne godt give anledning til, at kvinderne sang med på TV 2's omkvæd Kom lad os brokke os.

I mine øjne bør Grådighedens årti afløses af et årti, som i stedet handler om anstændighed og fælles ansvar.

Og netop anstændighed og fælles ansvar handler om de værdier, som ligger i 1. maj-dagen.

Det er de værdier, vi skal dyrke i det nye årti.

God 1. maj.